

एतदर्थ मराठी - हिंदी परीक्षा आणि प्रशिक्षण मंडळ,
भाषा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य द्वारा घेण्यात
येणा-या अमराठी राजपत्रित अधिकारी व
अराजपत्रित कर्मचा-यांसाठी **मराठी भाषा परीक्षा.**

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक :- मभाप-हिंभाप-२००८/९/(प्र.क्र.१/०८)/२०-ब (१)

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक :- १/२/२००८.

- वाचा :-** १. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक -मभाप - १५६७ / १७२ / म, दि. ३ ऑगस्ट, १९६७.
२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक -मभाप - १५६८ / २९११६ / म, दि. ८ ऑक्टोबर, १९६८.
३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक - मभाप - १५६९ / २०९९० / म, दि. २१ जून, १९६९.
४. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक मभाप-१२७३/म, दि. १५ मार्च, १९७३.
५. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक हभाप- १९७६/ २४८६/४२२९/२८, दि.१० जून १९७६.
६. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक मभाप-१९७६/२४८६/ १२२९/२८, दि. १२ जुलै, १९७७.

प्रस्तावना:- संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार राजपत्रित अधिका-यांसाठी व अराजपत्रित कर्मचा-यांसाठी मराठी भाषा परीक्षा नियमावली व अभ्यासक्रम अंमलात होता. तसेच वरील शासन निर्णय क्रमांक ५ व ६ नुसार मराठी आणि हिंदी भाषा परीक्षांसाठी आतापर्यंत महाराष्ट्र माध्यमिक शालांत परीक्षा मंडळाने अमराठी आणि अहिंदी भाषिकांकरीता इयत्ता नववी व दहावीसाठी वेळोवेळी जी पाठ्यपुस्तके विहित केलेली होती, तीच पाठ्यपुस्तके "एतदर्थ मराठी / हिंदी परीक्षा आणि प्रशिक्षण मंडळाने" विहित केली होती. राजपत्रित अधिकारी आणि अराजपत्रित कर्मचारी यांना त्यांच्या दैनंदिन कामकाजात उपयुक्त ठरेल आणि शासनाच्या त्यांच्या कडून असलेल्या अपेक्षांची पूर्तता होण्यास सहायभूत ठरेल

असा अभ्यासक्रम अंमलात आणावा आणि त्यासाठी एतदर्थ मंडळाने स्वतःची पाठ्यपुस्तके तयार करावीत, हा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :- महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेतील राजपत्रित व अराजपत्रित अधिकारी/कर्मचा-यांपैकी अमराठी व अहिंदी भाषिकांकरीता आयोजित करावयाच्या मराठी / हिंदी भाषा परीक्षांसाठी एतदर्थ मंडळाला स्वतःची पाठ्यपुस्तके तयार करण्यासाठी कांही कालावधी लागेल, हे लक्षात घेऊन एतदर्थ मंडळाची स्वतःची पाठ्यपुस्तके तयार होऊन आणि छापून होईपर्यंत महाराष्ट्र माध्यमिक शालांत परीक्षा मंडळाने नव्याने जी मराठी आणि हिंदी भाषेकरीता इयत्ता नववी आणि दहावीसाठी जी पाठ्यपुस्तके विहित केलेली आहेत, तीच पाठ्यपुस्तके विहित करावीत असा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

राजपत्रित अधिका-यांसाठी मराठी भाषा परीक्षेचा अभ्यासक्रम.

उच्चस्तर परीक्षा

- (अ) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता दहावीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक "मराठी वाचनपाठ (द्वितीय भाषा)":(गद्य -पाठ क्रमांक:१,२,३,४,५,७, व १०;
पद्य - कविता क्रमांक: २,३,५,७ व ९ आणि
स्थूलवाचन - पाठ क्रमांक :१,२ व ५)
- (ब) राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण.

निम्नस्तर परीक्षा

- (अ) "महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता नववीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक "मराठी वाचनपाठ (द्वितीय भाषा)":(गद्य - पाठ क्रमांक:१,२,३,४,५,६ व ९
पद्य - कविता क्रमांक:२,३,६,७ व ८ आणि
स्थूलवाचन - पाठ क्रमांक:१,२ व ३)

- (ब) राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण.

राजपत्रित अधिका-यांसाठी मराठी भाषा परीक्षेसाठी पाठ्यक्रम

उच्चस्तर परीक्षा

प्रश्नपत्रिका क्र.एक:- १. महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता दहावीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक मराठी वाचनपाठ (द्वितीय भाषा) गुण ७०
२. राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण गुण ३०

प्रश्नपत्रिका क्र.दोन :- १. दिलेल्या विषयावर सुसंगत लेखन (सुसंगत लेखन कार्यालयीन जीवनाशी संबंधित असलेल्या विषयावर असावे.) गुण ४०
२. प्रशासनिक लेखन गुण ६०
(अ) पत्रलेखन (ब) टिपण्णी लेखन (क) शासकीय वाक्य प्रयोग व पदनामे (ड) अनुवाद (इंग्रजी-मराठी)
(प्रत्येकी १५ गुण)

निम्नस्तर परीक्षा

प्रश्नपत्रिका क्र. एक :- १. महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता नववीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक मराठी वाचनपाठ (द्वितीय भाषा) गुण ७०
२. राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण. गुण ३०

प्रश्नपत्रिका क्र.दोन :- १. दिलेल्या विषयावर सुसंगत लेखन (सुसंगत लेखन कार्यालयीन जीवनाशी संबंधित असलेल्या विषयावर असावे.) गुण ४०
२. प्राथमिक स्वरूपाचे प्रशासनिक लेखन गुण ६०
(अ) पत्रलेखन (ब) टिपण्णी लेखन (क) शासकीय वाक्यप्रयोग व पदनामे (ड) अनुवाद (इंग्रजी-मराठी)
(प्रत्येकी १५ गुण)

अराजपत्रित कर्मचा-यांसाठी मराठी भाषा परीक्षेचा अभ्यासक्रम.

उच्चस्तर परीक्षा

(अ) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता दहावीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक "मराठी वाचनपाठ (द्वितीय भाषा)": (गद्य - पाठ क्रमांक: १, २, ३, ४, ५, ७, व १०;
पद्य - कविता क्रमांक: २, ३, ५, ७ व ९ आणि स्थूलवाचन - पाठ क्रमांक : १, २ व ५)
(ब) राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण.

निम्नस्तर परीक्षा

- (अ) "महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता नववीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक मराठी वाचनपाठ (द्वितीय भाषा)": (गद्य-पाठ क्रमांक: १, २, ३, ४, ५, ६ व ९ पद्य-कविता क्रमांक: २, ३, ६, ७ व ८ आणि स्थूलवाचन - पाठ क्रमांक: १, २ व ३)
- (ब) राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण.

अराजपत्रित कर्मचा-यांसाठी मराठी भाषा परीक्षेसाठी पाठ्यक्रम

उच्चस्तर परीक्षा

प्रश्नपत्रिका क्र. एक :- १. महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता दहावीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक मराठी वाचन पाठ (द्वितीय भाषा)

गुण ७०

२. राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण.

गुण ३०

प्रश्नपत्रिका क्र. दोन :- १. दिलेल्या विषयावर सुसंगत लेखन (सुसंगत लेखन कार्यालयीन जीवनाशी संबंधित असलेल्या विषयावर असावे.)

गुण ४०

२. प्रशासनिक लेखन

गुण ६०

(अ) पत्रलेखन (ब) टिपणी लेखन (क) शासकीय वाक्यप्रयोग व पदनामे (ड) अनुवाद (इंग्रजी-मराठी) (प्रत्येकी १५ गुण)

निम्नस्तर परीक्षा

प्रश्नपत्रिका क्र. एक :- १. महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने इयत्ता नववीसाठी विहित केलेले मराठी पाठ्यपुस्तक मराठी वाचन पाठ (द्वितीय भाषा) गुण ७०

२. राजभाषा परिचय - या पुस्तकातील कार्यरूप व्याकरण. गुण ३०

प्रश्नपत्रिका क्र. दोन :- १. दिलेल्या विषयावर सुसंगत लेखन (सुसंगत लेखन कार्यालयीन जीवनाशी संबंधित असलेल्या विषयावर असावे.) गुण ४०

२. प्राथमिक स्वरूपाचे प्रशासनिक लेखन गुण ६०

(अ) पत्रलेखन (ब) टिपणी लेखन (क) शासकीय वाक्यप्रयोग व पदनामे (ड) अनुवाद (इंग्रजी-मराठी)

(प्रत्येकी १५ गुण)

दुस-या प्रश्न पत्रिकेसाठी प्रशासनिक लेखन, प्रशासन वाक्प्रयोग व पदनाम कोश ही पुस्तके संदर्भग्रंथ म्हणून विहित करण्यात येत आहेत.

तोंडी परीक्षा

निम्नस्तर व उच्चस्तर या दोन्ही परीक्षांना ५० गुणांची तोंडी परीक्षा देखील असेल, लेखी परीक्षा चालू असतानाच तोंडी परीक्षा घेण्यात यावी आणि लेखी परीक्षेसाठी १५ मिनिटे अधिक वेळ देण्यात यावा. या परीक्षेचे स्वरूप पुढील प्रमाणे असावे :-

(१) वाचन व आकलन	:	२० गुण
(२) भाषण	:	१५ गुण
(३) संभाषण	:	१५ गुण

उच्चस्तर परीक्षेच्या पहिल्या प्रश्नपत्रिकेला तोंडी परीक्षेचा १५ मिनिटांचा वेळ धरून २ तास ४५ मिनिटे वेळ ठेवण्यात यावा. दुस-या प्रश्नपत्रिकेला २ तास ३० मिनिटे वेळ ठेवण्यात यावा. त्याप्रमाणे निम्नस्तर परीक्षेच्या पहिल्या प्रश्नपत्रिकेला २ तास ३० मिनिटे व दुस-या प्रश्नपत्रिकेला तोंडी परीक्षेच्या १५ मिनिटांचा वेळ धरून २ तास ४५ मिनिटे वेळ ठेवण्यात यावा.

उत्तीर्ण होण्यासाठी लागणारे गुण

उत्तीर्ण होण्यासाठी एकूण ५०% व सूट मिळण्यासाठी ६० % गुण मिळविणे आवश्यक आहे. लेखी परीक्षेत प्रत्येक उत्तरपत्रिकेत आणि तोंडी परीक्षेत ५०% गुण मिळविणे आवश्यक आहे. लेखी परीक्षेच्या प्रत्येक प्रश्नपत्रिकेस उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.

४. हा बदल जानेवारी २००८ पासून पुढील परीक्षांना लागू राहील.

५. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००८०२०११७४९२८००१ आहे.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

सही/-
(स्मि.द मंत्री)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,
राज्यपाल यांचे सचिव,
मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक,
प्रबंधक, मुळ न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई.(पत्राने)
प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई.(पत्राने)
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई(पत्राने)
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
महालेखापाल, महाराष्ट्र -१, मुंबई.
महालेखापाल, महाराष्ट्र -२, नागपूर.
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
संचालक, भाषा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

२. सर्व मंत्रालयीन विभागाना विनंती करण्यात येते की, सदर आदेश त्यांनी आपापल्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख तसेच कार्यालय प्रमुखांच्या निदर्शनास आणावे.

प्रत- निवडनस्ती साठी/संग्रहासाठी.

